

Extinctie van angst na niet aangeboren hersenletsel

Gepubliceerd: 21-07-2021 Laatste bijgewerkt: 19-08-2024

Het hoofddoel van het onderzoek in dit protocol is om te bepalen 1) of verstoorde extinctie net zo vaak voorkomt bij patiënten met NAH die behandeld worden voor angst en depressie als bij de eerder onderzochte patiënten met een angststoornis en 2)...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestart
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON51087

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Extinctie van angst na NAH

Aandoening

- Overige aandoening
- Angststoornissen en -symptomen

Synoniemen aandoening

Angststoornis

Aandoening

executieve functiestoornissen

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universiteit Utrecht

Overige ondersteuning: Er is geen specifieke financiering voor dit onderzoek. Dit onderzoek wordt mogelijk gemaakt binnen de opleiding tot KNP. Zie CV Anema

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Angst leren, Executieve Functies, Extinctie, Niet Aangeboren Hersenletsel

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De studie parameters zijn 1) de proportie van patiënten met NAH die geclassificeerd zijn in de disfunctionele extinctie groep, waarvan verwacht wordt dat die gelijk is of mogelijk groter dan de proportie in een angststoornis populatie, en significant verschillend van een gezonde populatie, beide gebaseerd op eerder onderzoek. 2) De associatie tussen het behoren tot de extinctie groep en de sterkte van executieve functies, gereflecteerd in een samengestelde score op testen voor cognitief switchen, updaten en inhibitie.

Secundaire uitkomstmaten

nvt

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Hersenletsel leidt vaak tot depressieve of angst stoornissen, vooral wanneer coping mechanismen niet voldoende zijn voor een individu met milde tot ernstige cognitieve en fysieke problemen om zich adequaat aan te passen aan een nieuwe situatie. Behandeling van deze stoornissen is mogelijk niet adequaat wanneer de behandeling afhankelijk is van controle, of executieve functies, die vaak verstoord zijn in deze populatie. De prefrontale regulatie is mogelijk beschadigd, waaronder emotieregulatie. Een laboratorium model van prefrontale emotieregulatie is de extinctie (uitdoving) van geconditioneerde angst. Eerder

onderzoek met data-gestuurde analyses van individuele verschillen in de extinctie van geconditioneerde angst laat zien dat verschillende leertrajecten onderscheiden kunnen worden, die klinisch relevant kunnen zijn aangaande de etiologie en behandeling van angst- en stemmingssymptomen. Deze studie gebruikte een korte (15 min) conditioneringstaak om de leertrajecten te classificeren. In populaties van angstpatiënten worden meer mensen geclassificeerd in disfunctionele leertrajecten (bemoeilijkte extinctie en een excessieve reactie op stimuli die niet bedreigend zijn) vergeleken met gezonde proefpersonen. Verstoorde extinctie kan een reden zijn dat bij sommige mensen aangeleerde angsten beklijven, ook als de angsten niet meer adaptief zijn. Dit protocol onderzoekt daarom de processen in een populatie met aangeboren hersenletsel (NAH). We verwachten dat het percentage van mensen met NAH die geclassificeerd worden in de verstoorde extinctie groep vergelijkbaar is met de populatie met een angststoornis zonder NAH. Mogelijk is dit percentage nog hoger in de NAH groep doordat ze een kwetsbaarheid hebben aangaande de executieve tekorten of stoornissen. Als dit het geval is, wordt onderzocht in een vervolgstudie (niet onderdeel van het huidige protocol) of de zwakke extinctie groep minder goed profiteert van NAH-aangepaste cognitieve gedragstherapie (CGT).

Doel van het onderzoek

Het hoofddoel van het onderzoek in dit protocol is om te bepalen 1) of verstoorde extinctie net zo vaak voorkomt bij patiënten met NAH die behandeld worden voor angst en depressie als bij de eerder onderzochte patiënten met een angststoornis en 2) of in deze populatie verstoorde executieve functies geassocieerd zijn met verstoorde extinctie.

Onderzoeksopzet

Dit is een observationele cross-sectionele studie

Inschatting van belasting en risico

De belasting voor participanten bestaat uit deelname aan een kort conditioneringsexperiment en een neuropsychologische testbatterij. De belasting van de conditionering is beperkt door het zo kort mogelijk te maken en een relatief milde ongeconditioneerde stimulus te gebruiken (een korte schreeuw). De neuropsychologische testbatterij is ook zo kort mogelijk gehouden, wordt verdeeld over verschillende afname momenten en er worden zo veel mogelijk pauzes ingelast als nodig. Het testen wordt tot het minimum beperkt door het gebruik van de resultaten van neuropsychologische test die al onderdeel waren van de reguliere zorg waar beschikbaar.

Contactpersonen

Publiek

Universiteit Utrecht

Heidelberglaan 1
Utrecht 3584CS
NL

Wetenschappelijk

Universiteit Utrecht

Heidelberglaan 1
Utrecht 3584CS
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Potentiële deelnemers worden geselecteerd uit een ambulante patiëntenpopulatie die standaard poliklinische zorg krijgt binnen het Zorgpad Affectief, een van onze zorgpaden, die bestaat uit multidisciplinaire behandeling van angst- en/of depressiesymptomen met behulp van CGT (standaard of aangepast aan cognitieve problemen) waarbij cognitieve, gedrags- en exposuretechnieken worden gebruikt. Een multidisciplinair team waarin een neuroloog en/of een psychiater participeert, geeft aan of deelnemers cognitief, intellectueel en fysiek fit genoeg worden geacht om baat te hebben bij CGT. Patiënten in dit

behandelprogramma worden daarom geacht volledig geïnformeerde toestemming te kunnen geven en in aanmerking te komen voor deelname aan het huidige onderzoek. De poliklinische patiënten die in deze polikliniek worden behandeld, hebben doorgaans lichte tot matige hersenschade in een chronische fase en zijn medisch en neurologisch stabiel, hebben een milde tot matige cognitieve stoornis, zijn zelfstandig in het dagelijks leven of krijgen enige vorm van begeleiding, maar met aanhoudende psychische klachten die moeilijk te verlichten zijn. Er worden geen nadere criteria gesteld aan de ernst van de symptomen.

Om in aanmerking te komen voor deelname aan dit onderzoek, moet een proefpersoon aan alle volgende criteria voldoen: leeftijd 18-65 jaar, met verworven hersenletsel (chronische fase) en angst- en/of depressiesymptomen, die geselecteerd zijn voor CGT door een multidisciplinair team als onderdeel van de reguliere zorg typisch voor de gespecialiseerde GGZ-polikliniek Thalamus (Pro Persona Wolfheze).

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Een potentiële proefpersoon die aan een van de volgende criteria voldoet, wordt uitgesloten van deelname aan dit onderzoek: ernstige comorbiditeit (gediagnosticeerd met ernstige chronische depressie, bipolaire stoornis en/of psychose) of middelenmisbruikstoornis, gehoorproblemen en het niet kunnen lezen of spreken van Nederlands. Medicatie, leeftijd, geslacht en diagnose worden gebruikt als confounders voor de analyse.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Diagnostiek

Deelname

Nederland

Status: Werving gestart

(Verwachte) startdatum: 24-09-2021

Aantal proefpersonen: 70
Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO
Datum: 21-07-2021
Soort: Eerste indiening
Toetsingscommissie: METC NedMec

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL77838.041.21